

Amcan Llesiant 6

Byw'n Dda - Creu mwy o swyddi a thwf ledled y sir

Pam y mae hyn yn bwysig?

- Mae darparu swyddi diogel gyda chyflog da i bobl leol yn ganolog i bopeth yr ydym yn ceisio'i gyflawni.
- Mae cynyddu cyflogadwyedd yn hanfodol i drechu tlodi a lleihau anghyfartaledd ac yn cael effaith sylweddol ar ein hiechyd a'n gallu i fyw mewn cymdeithas.

Pam y dylem boeni am hyn?

- Ym mis Mawrth 2018, o blith gweithlu Sir Gaerfyrddin o 73.7%, roedd 59% mewn swyddi yn y maes proffesiynol/technegol/crefftau medrus – tipyn *is* na chyfartaledd Cymru o 63%, tra bo 41% mewn swyddi yn y maes gofal/hamdden/gofal cwsmeriaid/gweithredu peiriannau – tipyn *uwch* na chyfartaledd Cymru o 37%. Hefyd gweler Amcan Llesiant 4 - Lleihau nifer yr oedolion ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant
- Ym mis Medi 2018, roedd cyfanswm nifer y bobl sy'n ddi-waith/sy'n economaidd anweithgar (ac eithrio myfyrwyr) yn y grŵp oedran 16-64 oed yn 21.3% o gyfanswm poblogaeth Sir Gaerfyrddin, sy'n uwch na chyfartaledd Cymru, sef 20.0%.
- Mae'n rhaid i ni fynd i'r afael â bwlch Gwerth Ychwanegol Gros (GYG) sy'n lledaenu rhwng GYG y DU a GYG Cymru; Mae'r cyfanswm GYG yn Sir Gaerfyrddin yn 4.8% o gyfanswm GYG Cymru, sy'n gyfran gymharol uchel. Fodd bynnag, mae'r GYG fesul swydd yn isel (£44,833), sef 18^{fed} allan o 22 awdurdod, sy'n awgrymu cynhyrchiant isel. *GYG yw mesuriad o werth y cyflogau a'r elw o nwyddau a gwasanaethau a gynhyrchir yn yr ardal.*

Beth sydd angen i ni ei wneud?

- Mae angen i ni greu economi hynod wybodus a chreadigol trwy fwyhau lleoedd hyfforddiant a chyflogaeth i bobl leol, a hynny drwy greu swyddi a darparu prentisiaethau o safon, cyfleoedd hyfforddiant a phrofiad gwaith, er mwyn sicrhau bod y gweithlu bob amser yn gymwys ac yn meddu ar y sgiliau priodol er mwyn wynebu'r dyfodol
- Mae angen i ni ddatblygu statws Sir Gaerfyrddin yn Ninas-ranbarth Bae Abertawe (Abertawe, Sir Gaerfyrddin, Sir Benfro a Chastell-nedd Port Talbot) a sicrhau ei bod yn sir hyderus, uchelgeisiol â chysylltiadau.
- Mae angen i ni ddal ati i fuddsoddi yn ein seilwaith gwledig lleol, gan gynnwys trafndiaeth er mwyn denu busnesau, twristiaeth/hamdden i'r sir er mwyn hyrwyddo gweithgarwch a thwf economaidd trwy greu gwell cysylltiadau a diwydiant twristiaeth cryf (gweler Amcan Llesiant 13 *Gwella Seilwaith a Chysylltedd y Prifffyrdd a Thrafnidiaeth*)
- Mae angen inni barhau i fuddsoddi yn ein 3 prif dref i'w hadfywio'n strategol, mewn trefi marchnad gwledig ac mewn safleoedd cyflogaeth strategol, ynghyd â pharhau i gefnogi twf busnesau.
- Mae angen inni gefnogi [Ffyniant i Bawb: Y Strategaeth Genedlaethol: Cynllun Gweithredu Economaidd gan Lywodraeth Cymru](#)
- Monitro effaith Brexit ar economi Sir Gaerfyrddin, fel y gallwn liniaru unrhyw broblemau a manteisio ar bob cyfle a allai godi
- Byddwn yn cyhoeddi argymhellion i'w gweithredu, ar ran Grŵp Gorchwyl Materion Gwledig Sir Gaerfyrddin.
- Byddwn yn cefnogi'r busnesau bob dydd hynny sydd o'n cwmpas ym mhob man ac sy'n sylfaen i'n heconomi.

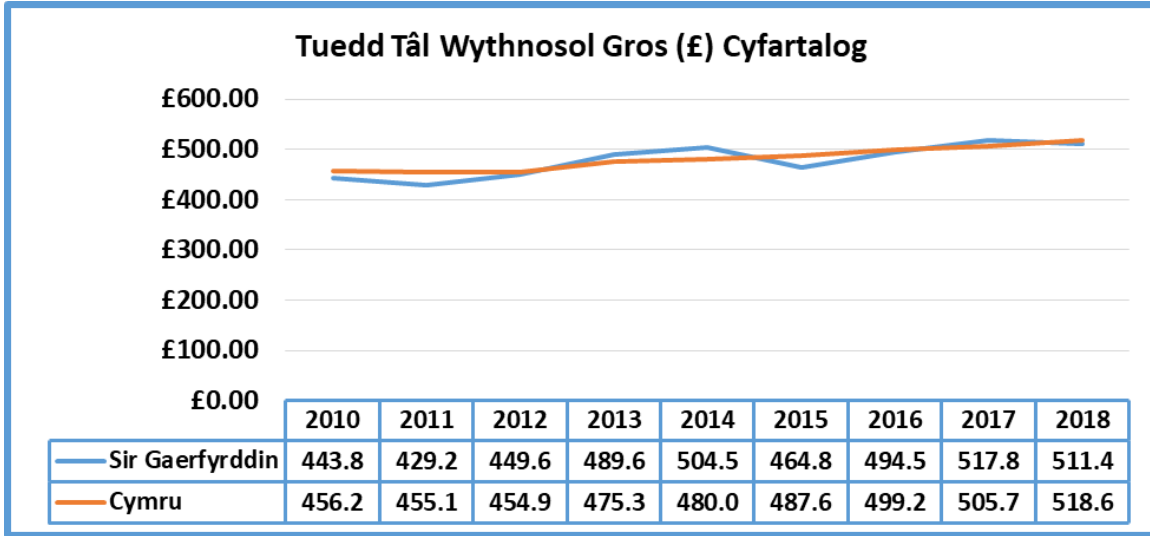
Sut y byddwn yn gwneud hyn?

- A. Yn rhanbarthol, trwy gydlyn a chyflwyno Bargaen Ddinesig Bae Abertawe a Sir Gaerfyrddin, ac, yn benodol, prosiectau Sir Gaerfyrddin – Yr Egin a'r Pentref Gwyddor Bywyd a Llesiant
- B. Yn lleol, trwy gyflawni 6 Chynllun Ardal y Strategaeth Drawsnewidiol gan dargedu ardaloedd trefol, arfordirol a gwledig Sir Gaerfyrddin
- C. Drwy nodi a mynd i'r afael â'r materion sy'n wynebu cymunedau gwledig
- D. Drwy ddatblygu dysgu, sgiliau, cyflogadwyedd ac annog ysbryd o entrepreneuriaeth ledled y sir i gefnogi busnesau newydd yn y sir (Y Bartneriaeth Sgiliau a Dysgu Ranbarthol)
- E. Drwy sicrhau cynlluniau clir ar gyfer cefnogi busnesau er mwyn cefnogi unrhyw oblygiadau yn sgil Brexit.
- F. Drwy gefnogi twf economaidd lleol

Mesur Llwyddiant Allweddol

Tâl wythnosol gros (Canolrifol) (Y Swyddfa Ystadegau Gwladol – Arolwg Blyneddol o oriau ac enillion)

Mae cynnydd cyson yn yr enillion amser llawn wythnosol gros canolrifol yn Sir Gaerfyrddin ac yng Nghymru ers 2010, ond mae'n ymddangos bod y cynnydd yn digwydd yn fwy llyfn a di-dor yng Nghymru.

Enghraifft o'r hyn yr ydym yn ei wneud i helpu

Y gwneuthurwyr coffi a ysbrydolwyd gan dreftadaeth Cymru

Gall adfywio economaidd gael ei ysbrydoli gan ffynonellau anarferol. Treftadaeth lofaol Rhydaman sydd wraidd enw ac uchelgais *Coaltown Coffee*. Mae sylfaenwyr y cwmni yn cynllunio ar gyfer dyfodol disglair diolch i'r math newydd hwn o 'aur du'.

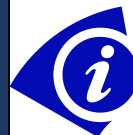
Pan aeth **Scott James** a'i dad, Gordon, ati i ddechrau eu busnes rhostio coffi eu hunain yn y garej gartref, go brin bod neb wedi rhagweld y llwyddiant oedd i ddilyn. Rai blyneddoddd yn ddiweddarach, ac mae Coaltown Coffee Roasters bellach yn cyflenwi 160 o gaffis, bwytaï a siopau ledled De Cymru a'r tu hwnt; yn ogystal â manwerthwyr cenedlaethol - gallwch hyd yn oed brynu eu ffa Arabica wedi'u tostio yn Selfridges. "Mae wedi bod yn anhygoel ac rydym wedi bod yn lwcus dros ben o gael cwsmeriaid mor deyrngar," meddai Scott, sy'n 23 oed, gan fod y busnes wedi symud yn ddiweddar i Rostfa mewn warws 3,000 troedfedd sgwâr yn Rhydaman.

Datblygwyd y warws drwy ein Cronfa Datblygu Eiddo gan y Datblygwr Eiddo lleol, Dolawen Cyf., a chafodd yr adeilad ei brydlesu i Coaltown - gan gadw popeth yn lleol.

Drwy sefydlu'r Rhostfa, bwriad Scott oedd dod â diwydiant yn ôl i'w dref enedigol. Mae'r holl goffi yn cael ei rostio a'i becynnu yn y Rhostfa, lle mae pobl lleol yn cael eu cyflogi. Hefyd mae lle hyfforddi pwrpasol yn y Rhostfa ar gyfer cleientiaid cyfanwerthu ac ar gyfer Cyrsiau Barista Cyhoeddus.

Yr Aelod Arweiniol o'r Bwrdd
Gweithredol
Y Cyngorydd Emllyn Dole (Arweinydd)

I weld ein **cynllun cyflawni manwl**
yn erbyn yr amcan hwn